

Brand

Lektionsplanering

1. Ordgenomgång före filmen "Pojkarna som lekte med elden"

anlagd brand - när någon startat en brand med flit

rättegång - förhandling som ska reda ut om en person som är misstänkt för ett brott ska dömas för det

anstiftan - att få någon annan att begå ett brott

att väcka åtal - fatta beslut om att en person som är misstänkt för brott ska utredas i domstol

konkurs - när ett företag som inte kan betala sina skulder stängs ner

belastningsregister - Polisens register över personer som har begått brott

2. Se filmen om Pojkarna som lekte med elden

3. Basfrågor (besvaras i filmen):

Vad betyder det att dömas för anstiftan för ett brott?

Svar: Att dömas för att man fått någon annan att begå brottet.

Utöver skadestånd och straff, vad får brottet mer för följder för killarna som startade branden i Berga centrum?

Svar: De får en prick i belastningsregistret. Framtida arbetsgivare kan begära utdrag från registret och det kan ge problem när man söker vissa jobb.

4. Diskussionsfrågor:

Varför var det ingen av killarna i gruppen som stoppade eldningen vid Berga Centrum?

De fyra killarna som tände på dömdes för grov allmänfarlig vårdslöshet och grov skadegörelse. Tre andra killar dömdes för anstiftan till grov allmänfarlig vårdslöshet och grov skadegörelse. Det betyder att de dömdes för att ha fått de fyra andra killarna att tända på. Var det rätt att också de dömdes tycker du?

Innan den stora branden hade det anlagts en rad mindre bränder kring Berga Centrum. Kunde man ha gjort något mer för att stoppa utvecklingen? Vem tycker du skulle ha agerat?

Pojkarna som dömdes för branden krävs på stora skadestånd. Är det rimligt, tycker du?

Finns det någon gräns för hur stora skadestånd som rättssamhället bör utkräva, tycker du?

5. Brandförloppet - reportage

Sök information om vad som händer under en brand och gör ett tidningsreportage med text och tillhörande bilder. Sök på internet hur ett reportage kan se ut.

Inspirerande frågor kan vara:

Hur lång tid tar det innan det bildas tjock, farlig rök?

Hur varmt blir det i en villabrand?

6. Muntlig redovisning om bränder

Eleverna arbetar i grupp och väljer ett ämne att redovisa för klassen. De kan ta hjälp av powerpoints, bilder, och annat.

Ämnesförslag:

Hur ska man bete sig när brandlarmet går?

Skolbränder i Sverige (Sverige har flest skolbränder per år i hela världen).

Skolbränder i Sverige jämfört med andra delar av världen.

7. Fyrhörnsövning (mer information finns i kapitlet "Till läraren")

Hur skulle du göra om du hörde att några personer skulle tända på något för att få vara med i ett gäng?

Här betyder de fyra olika hörnen:

Ringa till polisen.

Berätta för mina föräldrar.

Försök få personerna i fråga att inte tända på.

Låtsas som jag inte hört.

Ändrade premisser:

Är det någon skillnad om du vet att de ska tända på vid ett centrum där någon kan skadas?

Fallstudie

Vilka konsekvenser får Bergabranden för Elias?

Socialt?

Vad tycker alla runt omkring om bus och skadegörelse?

Vad innebär det att få samhällstjänst?

Om man blir omhändertagen enligt LVU kan man tvingas flytta och byta skola.

Ekonomiskt?

Elias och de andra dömda krävs tillsammans på 14,5 miljoner kronor. Den som har pengar får betala och sedan kräva de andra på pengar.

Det kallas solidariskt skadestånd.

Juridiskt?

Eftersom Elias dömdes för brottet får han en prick i brottsregistret. Hur kommer det att påverka honom i framtiden under de fem år tills pricken är borta? (Han får inte lån till bil eller bostad, han kan inte söka jobb som väktare eller någon utbildning till väktare eller polis.)

Fakta:

Anstiftan

Anstiftan betyder att få någon annan att begå brott. I Sverige straffas en anstiftare oftast som om personen själv vore gärningsman.

Medhjälp till brott

Kan man dömas till om man inte har utfört brottet, men hjälpt någon annan att begå brott.

A large black silhouette of a person's head and shoulders, facing forward. The text is overlaid on the silhouette.

STARTADE BRANDEN
I BERGA CENTRUM

SKADESTÅNDSKRAV
PÅ DE DÖMDA:

14,5 miljoner

Fakta

Fakta:

Anlagda bränder

Över 10 000 bränder anläggs i Sverige varje år, det betyder att var fjärde brand är anlagd. Minst hälften av alla anlagda bränder startas av barn och ungdomar under 18 år. Anlagda bränder kostar samhället över en miljard kronor per år.

Skolbränder

Hälften av alla skolbränder är anlagda och det sker ungefär en anlagd skolbrand om dagen i Sverige. Skolbränderna kostar samhället minst 300 miljoner kronor varje år. Det finns exempel på 13-åringar som blivit skyldiga att betala flera miljoner kronor efter att ha orsakat skolbränder.

